

Damnă, Domnișoară,
Domnule!

mpărași numai la magazinul
"PROVINCIA"

rad, vis-a vis cu gar
lectrică Ce
efină sursă
aprovizionar

373
Onor. Palatul Cultural,
Arad.

TIMPUL ARADULUI

Procurați-vă CĂRȚI ȘI
RECHIZITE ȘCOLARE
la Librăria
CONCORDIA
GH. MUNTEANU
Arad, Str. Eminescu 4.

ORGAN DE PRESĂ AL JUDEȚULUI ARAD. — ORGAN DE PRESĂ AL JUDEȚULUI ARAD. — ORGAN DE PRESĂ AL JUDEȚULUI ARAD.

Abonamente:
Un an . . . . . Lei . . . . .
Șase luni . . . . . Lei . . . . .
Autorizați și inst. particulare Lei 200

Redactor responsabil: IONEL FILIPAȘ

Redacția și Administrația:
Arad, str. Nicolae Grigorescu No. 2.
etaj I.
Apare săptămânal

Anul I. No. 5. — Sâmbătă 23 Oct. 1937 — Lei 2

Vizita dlui ministru Mihail Berceanu la Arad

ARAD. — Invitat de conducătorii județului și orașului nostru, dl ministru Mihail Berceanu, subsecretar de stat departamentul Industriei și Comerțului, a sosit în localitate luni dimineața, 18 oct. Trenul dinspre Timișoara a fost primit de dl deputat Șerbescu în gară distinsul oaspe așteptat de reprezentanții autorităților locale, în frunte cu dl primar R. Coțoiu, dl subprefect Dr. R. Berceanu, parlamentarii, iar din partea reprezentanților vieții economice au fost prezenți ing. Ștefan Mateescu, președintele Camerei de Comerț, Alex. Doman, Dr. N. Jercanu, dir. general al băncii Victoria, s. a., Cornel Ștefăruța, Brutus Păcuraru, secretarul Camerei de Industrie și Comerț Dr. Alex. D. Șerbănescu, ing. Tr. Butoescu; apoi Dr. Ștefan Iancu deputat și președintele Camereide Agricultură, Ing. Traian Trimbău, inspector industrial, Teodor Alexandrescu șeful biroului de măsură și greutate și alții.

Dl ministru Berceanu a luat micul dejun în sala specială a restaurantului Gării și apoi a plecat la ora 10 și jumătate la primărie, unde în sala festivă au primit diferitele delegații ale negustorilor și industriașilor, prezentate de către dl primar Dr. R. Coțoiu și dl subsecretar Păcuraru. Dl ministru a strâns mâna tuturor celor prezenți apoi și-a ocupat locul la masă, având în față pe dl ing. Ștefan Mateescu iar în stânga pe dl Dr. Coțoiu care în câteva cuvinte alese salută pe înaltul oaspe.

Cuvântările reprezentanților vieții economice

la cuvântul apoi dl Ing. Mateescu, care face un scurt rezumat al memoriului redactat și prezentat, despre situația generală economică a Aradului, în care sunt ară-

tate toate loviturile economice primite de orașul și județul acesta în ultimele două decenii. Numește greșelile și propune soluții de îndreptare. Memoriul care este foarte vast este destinat *primului ministru, dlui Gh. Tătărescu.*

După acestea d-sa invită pe dl. *Păcuraru, primsecretarul Camerei* să prezinte celelalte memorii pregătite de către Camera de Industrie și Comerț și de Bursă. Dsa spune apoi pe scurt conținutul fiecărui memoriu, depunându-le apoi pe rând, pe masă dlui ministru Berceanu, care cerea pentru fiecare caz lămuriri.

Astfel s'a prezentat memoriul în chestia călătoriei cu reducere de 50% la târgul de toamnă al Aradului, cerere înaintată direcției generale C.F.R. direct încă la 27 Sept. a. c. Urmează recentele dolanțe ale restaurantelor și cafenelelor din județ, cărora Inspectoratul Muncii le-a revocat autorizațiile de restaurante, obligându-le să respecte orarul cărciumelor. Se cere apoi retragerea din circulație a monedelor de Lei 250, — cari fiind atât de reușit imitate de falsificatori, cele false fiind făcute din metal nobile ca și cele veritabile, încât nu se pot deosebi, — sunt compromise astfel că nu le mai primește nimeni benevol. Starea actuală a acestei monede este o pacoste pe capul populației sărace și un dezavantaj evident pentru comerț. Printr'un alt memoriu se arată nedreptatea ce s'a făcut prin modificarea Legii contribuțiilor directe, care a stabilit impozitul minimal pentru societățile anonime, cel cuvenit după un capital social de 5 milioane lei. Dl Păcuraru stăruie apoi asupra chestiei exportului de pasări tăiate, pentru care nu avem asigurate debușee suficiente prin convențiile comerciale. Trece apoi asupra altei probleme de export demonstrând că exportatorii în Germania nu-și

primesc dela Banca Națională contravaloarea devizelor livrate numai după 2 luni trecute și chiar și mai târziu, iar cei cari exportă în Turcia nu le primesc nici după un an întreg. Apoi se protestează contra cerșitoriei sprijinite de autoritățile centrale, de unde vin protejați cu scrisori de recomandare și umblând din casă în casă, vând cărți, de cari nimeni nu are nevoie, vind bilete de spectacole, cari au loc în capitală sau nu se dau nicăieri, — ori exercită

digitale, cari îl conștrâng să se prezinte personal pentru a-l scoate. Dispoziția prezintă dezavantaj pentru negustorii și meseriașii dela periferii, cari pentru a evita spesele și pierderea de timp, — e de prevăzut că se vor lipsi de ucenici sau îi vor ține clandestin.

S'a cerut apoi simplificarea procedurii de eliberarea autorizațiilor de funcționare, necesare întreprinderilor comerciale și industriale, și s'a stăruit asupra prea multelor

suportat efectele unei măsuri birocratice locale.

Dl Lengyel cere ca să se revină la sistemul vechiu al plătirii impozitului pe cifra afacerii, de către micii industriași, în sumă globală, și să se suprimă purtarea registrelor, care lucrări au o mulțime de inconveniente.

Dl Emanoil Comșa, adm. delegat la Fabrica de Tricotage citește apoi următorul memoriu:

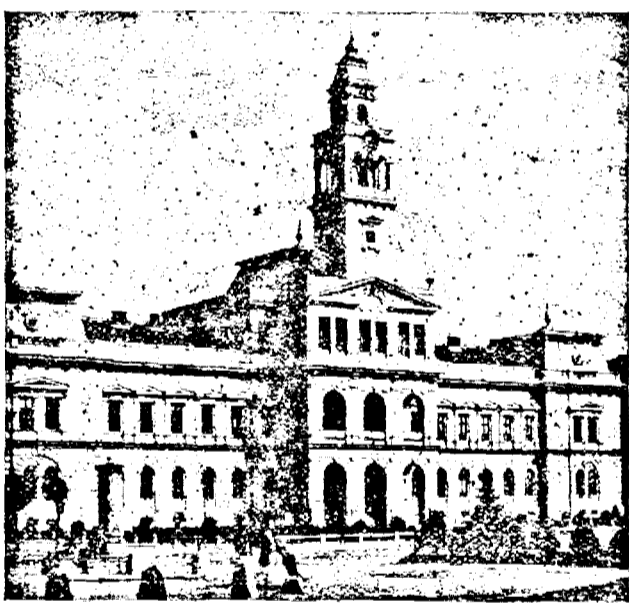
Domnule Ministru,

Vă este desigur cunoscut, că în industria noastră de tricotate și peste tot în industria noastră textilă să folosească numai mașini de proveniență străină. Vă este mai departe cunoscut, că mașinile au așa numite mici piese de schimb, precum și anumite accesorii, cari se uzează, sau se rup în cursul lucrului și trebuie astfel înlocuite din când în când prin ace, respective piese de schimb noi, care se importează tot din străinătate, dela aceiași constructori ai mașinilor respective.

Valoarea pieselor de schimb este foarte redusă, și nu reprezintă decât maximum 1% din valoarea firelor de bumbac, lână sau mătase artificială, care se importează de către industrie. Cu toate acestea, atât acele de cusut, (art. vamal 1132), cât și piesele de schimb (art. vamal 1133-34) pt. mașinile textile și de tricotate sunt supuse contingentării, ceace înseamnă, că dacă ai nevoie de 20-30 kg. de piese de schimb și prea adeseori și numai de 5-6 kg. trebuie să te adresezi, cu cerere, către Direcțiunea Reglementării, Comerțului Exterior, solicitând importul, adică trebuie să faci atât tu fabricantul, cât și Onor. Minister, birocrație pentru un bagatel.

Dar dacă ar fi vorba numai de birocrație nu ar fi nimica de zis, căci solicitantul îndeplinește bucurios formalitățile dacă prin aceasta își poate atinge scopul ur-

(Continuare în pag. 11-a)

Primăria orașului Arad

presiuni pentru abonamente la ziare și reviste, etc. Se cere interzicerea ca funcționarii de stat, de orice categorie să facă astfel de servicii cuiva. Dl. Păcuraru stăruie apoi asupra inconvenientelor contractării de ucenici, cauzate prin dispoziția de a fi conștrâns patronul să prezinte certificat de moralitate eliberat numai de parchet, și ca obligație de a fi prevăzut cu ample

feluri de autorizații pe seama industriilor mai mari, pentru cari s'a cerut să fie eliberate nu de Minister ci de Inspectoratul Industrial local, care să ceară avizul cuvenit dela fiecare Minister, în sfera căruia de atribuții cade acordarea autorizației respective. În ambele cazuri s'a preconizat descentralizări și eliberarea unci autorizații unice cumulate.

S'au repetat apoi deziderate mai vechi, ca cele referitoare la reducerea taxei de timbru pe autorizațiile sanitare pentru micul comerț, creșterea de camere arbitrale pe lângă fiecare Cameră de Comerț și Industrie.

După Dl Păcuraru cere cuvântul dl Dan, care exprimă unele deziderate cu privire la măcinarea neghinei pentru scopuri de nutreț, și cari chestii privește special morarii arădani, cari au de

Dr. Romulus Coțoiu

Vizita dlui ministru Mihail Berceanu la Arad

(Continuare din pag. 1-a)

mărit, anume obține autorizația de import, care i-l pune în situația să-și procure acele și piesele de schimb fără de cari este amenințat să stopeze mersul mașinilor.

Din nenorocire rezolvirea cererilor pentru importul acelor și a pieselor de schimb merge foarte anevoios și încet; adeseori cererile sunt respinse, după ce au stat luni de zile în așteptare, cu sau fără indicare de motive, iar fabricantul care a fost nevoit să oprească mașinile din chestiune, pe zile, sau săptămâni, expunându-se astfel la prejudicii morale și materiale însemnate, este silit să repete cererea până să obțină totuși, în cele din urmă, autorizația de import solicitată. La nevoie suntem gata a dovedi cu cifre și cu date precise afirmațiile noastre de mai sus.

Dar lipsa vremelnică a acelor și a pieselor de schimb, mai produc, în afară de pagube certe pentru patron și mult sânge rău și deprimare sufletească printre lucrători, cari trebuie concediați pe câțva timp, pentru un lucru de nimica, până la sosirea autorizației de import.

Deci cauze mici, — efecte mari.

În fața acestei situațiuni dăunătoare pentru bunul mers al industriei naționale, textile, respectuos vă rugăm, Domnule Ministru, să binevoiti a lua măsurile de lipsă în senzul, ca acele (art. vamal 1132) și piesele de schimb pentru mașini (art. vamal 1133-34) să fie scoase de sub regimul contingentărei, respectiv lăsate liber la import pe seama fabricelor de textile și tricotate. Este, repetăm, vorba de articole vamale de neînsemnată valoare, care importate liber nu vor modifica cu nimica situația dezechilibrului de la B. N. R. și în afară de aceasta On. Minister are garanția, că nici o

fabrică nu va importa mai mult, decât reprezintă nevoia pentru trebuințele mașinilor sale din simplul motiv, că nu are ce face cu aceste articole speciale, care se potrivește numai la mașinile sale proprii, a căror construcție diferă, după țară de origină și fabrica de mașini, care le livrează, de celelalte mașini similare aflătoare în țară.

La urmă se mai formulează alte cereri de interes mai mic, despre cari dl. ministru și-a luat note cu multă bunăvoință.

Răspunsul dlui ministru Berceanu

La cuvântul apoi dl. ministru Berceanu, răspunzând că nu poate da soluții imediate ci promite că va duce cu sine memoriile, va studia și chestiile pronunțate verbal și după aceea cu fapte va răspunde tuturor celor care au formulat deziderate reclamații și doleanțe. Le pune însă tuturor în vedere, ca să se debaraseze de mentalitatea de a aștepta prea mult și prea multe dela stat. Inițiativa particulară și ingeniozitatea negustoriască să-și dea silința a înlătura tot ce poate cu puterile proprii, concursul statului să-l ceară numai în cazuri de ocrotire generală pe care numai el o poate da. Pierderea unor industrii de material de războiu oricât de dureroasă e pentru Arad, a fost o necesitate fatală reclamată de interesele superioare de stat, deci să se caute alte așezări de meserii, potrivit situației nou create.

Conferința dela Primărie fiind terminată, reprezentanții vieții economice au poftit pe dl. ministru Berceanu la o masă comună, care a avut loc în sala separată a restaurantului „Dacia” la orele 13 și jumătate unde au fost invitați deasemeni capii autorităților și parlamentarii, de către Camera de Comerț.

Renta Improprietăririi 5% din 1922 pentru plata datoriilor din Reforma Agrară cumpărați cel mai avantajos la

**BANCA
GOLDSCHMIDT**
Arad, Strada Eminescu 4.

Dela orele 15 și jumătate până la orele 19 și jumătate dl. ministru Berceanu însoțit de dl. primar Dr. Coțoiu și dl. R. Bejanu, a fost condus de dl. Ing. Ștefan Mateescu președintele Camerei de Industrie și Comerț, Insp. Industrial, Ing. Traian Trimbișioni și B. Păcuraru prim-secretarul Camerei de Comerț, ca să viziteze câteva industrii mai importante. Astfel a cercetat Industria Textilă, Fabrica de Tricotage și Fabrica de Zahăr. Pretutindeni a intrat în ateliere, interesându-se de condițiile de lucru și de traiu ale muncitorilor; de sistemele de producție, apoi a analizat bilanțul fiecărei industrii, s'a informat asupra surselor de procurare a materiilor prime și a condițiilor în cari le primesc, tratamentul procurării devizelor etc. precum și de posibilitățile de desfacere. S'a oprit la fiecare mașină, care nu era în mișcare, și s'a interesat asupra cauzei neactivității ei, stimulând la muncă și producție intensă pe patroni.

La orele 8 seara organizația politică în frunte cu dl. prefect Dr. Groza, dl. primar Dr. Coțoiu, cu toți parlamentarii, etc. au avut ca oaspe la o masă intimă pe dl. ministru Berceanu la restaurantul dlui Mohor din gara C. F. R. Arad.

Martii dimineața apoi dl. ministru Berceanu s'a reîntors la București cu avionul de 9 ore și 10 minute, lăsând o strălucită impresie printre toți aceia cu cari a avut de schimbat o vorbă.

Rep.

Fortificarea graniței de Vest

Incet, încet ne desmetim, după douăzeci de ani de sterilitate și primejdioase lupte politice. Marea pierdere suferită de țară în acest răstimp abia acum începe să fie reparată, când a fost transformată într'un vast șantier de muncă și trudă cotidiană.

Abia acum pășim pe liniile destinului nostru istoric, grație străduinții zilnice de a întări și mai temeinic siguranța patrimoniului național, pândit încă de nenumărați dușmani interni și externi.

În acest sens trebuie privită marea operă de adevărată securitate a granițelor — ce se săvârșește la hotarele apusene ale țării.

La Oradea, primul ministru al țării d. Gh. Tătărescu a anunțat că se va trage un cordon de piatră și fier dealungul graniței de Vest, după planuri strategice speciale, în discutarea cărora nu suntem competenți, dar știm că aceste întărituri s'au făcut și aiurea, constituind unul dintre pivoții intangibilității teritoriilor naționale.

Un asemenea zid apărător ne lipsia de mult. Granița de Vest trebuia transformată îndată după război într'o cetate desfășurată, unde grănicerii români să poată dormi și visa în dragă voe.

Marea operă de apărare națională nu s'a făcut din cauze cunoscute, prea dureroase ca să fie totuși, enumerate.

Nu se putea însă ca ochiul atent al M. Sale Regelui să nu sesizeze rele ce bântuiesc hotarele țării, mereu primejduite de perspectiva unui viitor răz-

boi, în fața căruia s'ar să ne găsim nepregătiți. Întărirea graniței de ca și cea de răsărit, este comandament suprem al mii care trebuie ascultate plinit.

Cazematele ce se vor construi pentru apărarea hotarelor rii vor fi o binefacere multă pentru liniștea și peritatea noastră.

Inceperea acestor vast crări le considerăm a două mare săvârșită după pania pentru înarmarea zestrarea armatei române.

Lucrările monumentale ales cele menite să ne gteze securitatea hotarelor definesc concepția sănătoasă unui popor care vrea să iască și să se desvolte libalbiile sale firești.

Este mare bine pentru că pe lângă sterpele a politice de azi, de cari a tea fi lipsiți, începem să struim, să creiem opere niale.

Silviu

Vă servește totdeauna
efțin, repede și exact

L. ÉLE

Aromate și delicatese
Arad, Str. Brătianu

Mare asortiment de
de TERACOTĂ cu preț
cele mai efține la maga

Maurer și Co

Arad, Bul. Reg. Ferdinand
(casa Kneffel)

ATNEȚIUNE!

Cercetați unica firmă română

„Cooperativa Mun

Mare asortiment în tot felul de
țăminte Prețuri senzațional de

Arad, Str. Meșianu 14.

CĂRȚILE Cezar Petrescu: NIRVANA

(Editura Ciornei)

Trilogia eminesciană a dlui Cezar Petrescu înregistrează un mare succes de librărie. Ediții după ediții vin să confirme valoarea epică și documentară a acestui roman de proporții închinat vieții marelui poet, pe care și-a propus s'o reconstitue cu talent un alt moldovean, prozatorul Cezar Petrescu.

Chiar dacă recenta comemorare a „Junimii”, printr'o șezătoare ținută la Iași și ceace s'a scris cu această ocazie, a contribuit la o mai accentuată reactualizare a memoriilor lui Eminescu și-a epocii când a trăit — romanul dlui Cezar Petrescu s'ar fi bucurat de aceeași caldă primire și fără comemorarea amintită, pentru că nemuritorul poet trăiește mai adânc în-

fapt ca ori când în conștiința românească. Luminile geniului său răsbat cu o putere arzătoare prin haosul vremii și se fac tot mai mult văzute, urmate. M. Eminescu este farul clipelor de frământări prin care trecem.

În „Lucașăru” de Cezar Petrescu ne-a descris copilăria lui M. Eminescu și mediul în ca i-se forma structura sufletească. Altoită cu geniul său — poetul călca sigur pe drumul destinului său de mai târziu.

Povestea acestei creșteri năvalnice continuă purtată prin Viena și Berlin, unde plecase Eminescu pentru studiile universitare.

În vesela capitală a valsului, junele poet întâlnește tinerii români studenți dela universitatea austriacă, legând, în deosebi, o caldă prietenie cu Ion Slavici, plecat din Șiria Aradului.

Acolo va cunoaște pe Iacob Negruzzi, unul dintre animatorii „Junimii”, care îndeamnă să se întoarcă la Iași, după terminarea studiilor și unde va fi bine primit.

Tot acolo, M. Eminescu va participa la organizarea comemorării lui Ștefan cel Mare, dela Putna, prilej minunat pentru ca să nchine în fața unui trecut glorios.

Va mai cunoaște pe Veronica Miclea, cetitoarea devotată a versurilor sale. După cum și-au promis, revederea va fi la Iași, cu urmările ce se cunosc și atât de însemnate în viața poetului.

La Berlin — M. Eminescu pășește în alt mediu, schimbare ce se va face simțită și în meditațiile sale.

Că să-l cunoaștem pe M. Eminescu din acele zile, când mintea-i

era mult mai frământată de pesimismul cunoscut, d. Cezar Petrescu recurge la ficțiuni, prin introducerea unor nume ireale li-se pune în față un tânăr englez, pictor romantic răvășit de aceleași crize sufletești ce-l turburau pe M. Eminescu. Dar mai ales introducerea unui bătrân critic vienez, va avea darul să ne arate gândurile pribeagului poet român.

În jurul discuțiilor dintre ei — se încadrează titlul romanului: Nirvana. Întâlnim aici un M. Eminescu adept al ideilor lui Buda, care predica renunțarea lui totală la viață și ispitele ei. Tânărul poet avea însă caetele cu însemnările lui, cu creațiile sale la care tot nu putea renunța. Era una dintre contradicțiile lui M. Eminescu semnate de criticul vienez. Setea de îndreptări și liniște — îl mâna spre creație, pentru

plinirea unui destin — m decât budismul ce îl conținez.

Paginile acestea rămân manul „Nirvana” tot atât țioase ca „Lucașăru”, c reușit, de fapt, din trilogi

D. Cezar Petrescu n'a totuși, să reconstitue un l n esența lui intimă, sul ncerare dealtfel imposibilizat.

Rămâne în sarcina ce ca să tragă concluziile ce fi înșirate pe hârtie — a nomenului eminescian.

Autorul ne-a prezentat era în putință cu mai m ca alții, și numai opera nescu rămâne cea mai t sursă ea să fie studiat și

Meritele trilogiei dlui C trescu rămân însă netăgi

Lu

PROVINCIA ECONOMICA

CULTUL MUNCII

Naugurarea cursurilor speciale

organizate de către Camera de Muncă din Arad
Programa analitică

ARAD. Vineri la orele 19,30 și cadrul unei deosebite solemnități a avut loc, în localul liceului comercial de băieți "Naugurarea cursurilor speciale organizate de Camera de Muncă din localitate. Printre cei prezenți am remarcat pe dnii profesorilor Moșoiu președintele Camerei de Muncă, Iosif Vulpe președintele comisiei întreprinderi, Vasile Suciu directorul liceului comercial, apoi, în fruntea grupului profesoral dimpreună cu comitetul de direcție al camerei de muncă, precum și un număr de... elevi.

(Au vorbit despre însemnătatea acestor cursuri, cu o durată de șase luni dnii: Victor Moșoiu și Vasile Suciu. S'a comunicat apoi orariul, repartizarea în cele două secții, iar dnii au început deja cursurile.

Seria I Angajați comerciali și meseriași

Limba Română
Se învață săptămânal 3 (trei) ore: luni, Miercuri și Vineri.

Manual: P. Selegianu „Curs de limba Română” partea I și II.
Materia: A) *Limba Română:* conversație în legătură cu bugetele de cheltuieli din manual. conversație liberă cu subiecte incidente și puse de auditori. Colecționare de vocabular.

B) *Gramatică:* Fonetică, morfologie, sintaxă și ortografie.
C) *Compuneri* cu subiecte așezate din domeniul de competență al auditorilor cu specialitate considerate asupra limbii și ortografiei.

D) *Correspondență română:* diferite cereri către autorități, contracte de închiriere, chitanțe, dovezi și certificate. Oferte de serviciu, circulări, cereri și cărți de informațiuni, Oferte de mărfuri, prețuri curente, cataloge, comenzi și efectuarea lor, reclamațiuni în afaceri de mărfuri.

Contabilitate

Preț de cumpărare, de cost, preț minim de vânzare și preț de vânzare. Calcularea prețurilor. Intocmirea devizelor. Contabilitatea în partidă dublă aplicată la micii comercianți și industriași. Un caz practic cu metoda americană propriu pentru micii întreprinzători. Inventarul

și bilanțul. Intocmirea inventarului și încheierea bilanțului.

Drept comercial și cambial

Comerciantul. Faptele de comerț. Organizarea și funcțiunea întreprinderii comerciale. Registrele comercianților. Măsuri și greutăți, din țara noastră și străinătate. Moneta. Generalități asupra obligațiilor comerciale. Cumpărarea și vânzarea. Scăzământele din greutatea mărfurilor și reduceri de preț. Documente relative la operațiunile de vânzare-cumpărare. Vama. Felurile taxelor vamale. Magazii generale, Intrepozite și docuri. Societatea în nume colectiv, în comandită, anonimă. Societățile cooperative. Cartel și trust. Organe pentru propășirea comerțului. Cecul. Scrisoare de credit. Cambia. Biletul la ordin. Efectele publice. Intreprinderi bancare.

Geografia

Geografia fizică. Așezarea României pe glob și pe continent. Intinderea țării. Trecutul popoului român. Hotarele și vecinii. Formele de relief. Munții Carpați cu trecătorile, dealurile podișurile, depresiunile, șesurile și luncile. Clima și importanța ei pentru agricultură. Apele curgătoare: Dunărea și importanța ei; Marea Neagră și importanța ei. Organizarea statelor.

Geografia economică. Bogățiile solului și ale subsolului. Agricultură, răspândirea ei în țara noastră. Bogățiile vegetale. Plante industriale. Podgoriile și pădurile. Bogățiile animale. Bogățiile minerale. Combustibile: Petrolul. Dezvoltarea industriei petrolului. Cărbunii. Gazele. Metalele. Sarea, localitățile. Apele minerale.

Industria. Felul industriei. Industria alimentară. Industria uleiurilor vegetale. Industria zahărului și a lemnului. Industria metalurgică. Căile de comunicație. Căi ferate și fluviale. Comerțul. Felurile comerțului.

Cursul mărfurilor

Mărfurile sau productologia, fiind o știință, care în ultima analiză, urmărește cunoașterea și identificarea produselor ce fac obiectul comerțului, fixarea proprietăților oricărui produs și recunoașterea falsurilor la care va trebui supus, va trebui să cuprindă, de ori care marfă ar fi vorba, următoarele capitole:
1. Materiile prime necesare unui anumit produs.

2. Cunoașterea materiilor prime prin indentificarea calităților și defectelor lor.

3. Procedeele de fabricație și fazele prin care trece în timpul fabricației materia primă. (Aceasta în vederea stabilirii prețului de cost).

Produse fabricate

4. Insușirile și defectele produselor fabricate. Falsuri.

5. Calcule matematice asupra diferitelor operațiuni ce se impun în orice fabricație. (Prețurile materiilor prime. În legătură cu aceasta calculul suprafeței, volumului, capacității).

6. Prețul de cost: munca (manufatura) cu materii prime.

7. Prețul de vânzare: prețul de cost cu beneficiul.

8. Noțiuni fizice și chimice necesare în cercetările ce se fac asupra mărfurilor. (Densitate, greutate specifică; aparate fizice utilizate în practica ind. și com. cu lămuririle științifice necesare).

9. Noțiuni asupra diferitelor generatoare de energie: combustibili și asupra mașinilor. Mașini cu aburi, motoare cu explozie, motori electricei.

Dat fiind că aceste cursuri vor fi frecventate mai cu seamă de micii industriași și comercianți, lecțiile vor trebui să fie de așa manieră sistematizate încât toate categoriile de profesioniști să poată căpăta suficiente cunoștințe științifice pentru branșele lor. Aceste cunoștințe vor trebui să fie pe de o parte o amplificare, împreună cu explicații lămuritoare, ce ceea ce orice profesionist primește, în timpul cât învață și exercită meseria, în mod automat, fără a medita — în lipsă de căldură pricepută — asupra lucrărilor, pe de altă parte prin aceste lecții micului industriaș trebuie să i se împărtășească acele cunoștințe științifice pe care el le va putea asimila — sprijinit de profesor — și pe care industriașul nostru, durere, nu le are însă este de dorit să le aibă, lucru pe care-l urmăresc aceste cursuri.

Considerând unele specialități de meserii, materia ar urma să fie repartizată astfel:

Industria pielăriei

1. Materiile prime utilizate în manufatura de piele.
2. Piei tăbăcite. Metode de tăbăcire. Defectele tăbăcirii.
3. Prețurile curente ale pro-

puselor fabricelor de piele.

4. Calcularea prețurilor de cost pentru diferitele produse ale micului manufacturier. Deviz.

Croitorie

1. Textilele cele mai importante: In, cânepă, bumbac, lână, mătăsă, mătasa artificială.

2. Identificarea lor și a calităților, nu mai puțin a defectelor lor cu ajutorul microscopului spre a dobândi o mai bună deprindere în recunoașterea lor prin metodele uzuale ale micului industriaș.

3. Noțiuni despre vopsitorie.

4. Devizul croitorului.

Lemnărie

1. Principalele esențe lemnoase întrebuințate în industria mobilelor.

3. Calculul prețurilor.

4. Devizul tâmplarului.

Se va pune fond — cu atenție deosebită, — pe partea gîngășă a întocmirii devizului, adică calculul regiei oricărei mici întreprinderi sau atelier cu stabilirea beneficiului.

La fel se va proceda și pentru alte meserii, netînsurate aci pe cari le va indica organizatorul cursurilor sau prezența în rândurile auditorilor a celor interesați.

Secția II Funcționari particulari

Limba română

Se învață săptămânal 4 (patru) ore: Marți, Miercuri, Joi și Vineri.

Materia: A) Lectură din scriitorii români, cu alegere de cuvinte și expresii românești. Analize de fond și formă. Evoluția literaturii românești în linia mari.

B) Conversații asupra subiectelor citite la lectură și asupra subiectelor incidente puse de auditori, cu scopul de a se deprinde cu limba în adevăratul ei spirit și a dobândi dicțiune bună.

C) Gramatică: Fonetică, morfologie, sintaxă, ortografie. Compuneri cu subiect indicat sau liber.

D) Correspondență: Ca în clasa A în plus corespondența bancară și cea în legătură cu afacerile de efecte.

Limba germană

Se învață săptămânal 2 (două) ore: Luni și Joi

Materia: A) *Limba germană:* a) Conversații cu subiecte din domeniul: omul, familia, casa, orașul, satul, piața, prăvălia, marfă, comerț, industriași, fabrica, mijloace de comunicație. b) Gramatică: Fonetică, morfologie și sintaxă.

B) *Correspondență:* Oferte de

serviciu, circulări, cereri și cărți de informațiuni, Oferte pe mărfuri, comenzi și efectuarea lor, reclamațiuni în afaceri de mărfuri, Corespondență asupra efectelor, corespondență bancară.

Contabilitate

Registrele comercianților și și industriașilor. Prescripțiile legii primitoare la registre. Inventarul, jurnalul, copierul, maistrul, străța, registrul de casă, etc.

Metode de contabilitate în general. Metodul clasic al partidă duble în special: Articolul de jurnal, debitul și creditul. Trecerea înregistrărilor din jurnal în maistrul.

Despre conturi. Natura și clasificarea lor. În special conturile de ordine și evidență și înregistrările de angajament. Balanșa de verificare, bilanșul brut.

Inventarul și bilanșul. Metode de evaluare la inventariere.

Bilanșul fiscal. Devizuri și scări de prețuri.

Stenografia

La predarea stenografiei se se va utiliza metoda franceză Emile Duployé, adaptată limbii române de Henri Sthal.

La început și până la o completă asimilare vom face stenografie integrală, suficientă pentru corespondența comercială și note de procese-verbale, cu care se poate dobândi o rapiditate foarte mare față de scrisoarea cu litere latine.

Intrucît deprinderea cu stenografia integrală va da satisfacție vom putea trece la stenografia profesională cu abrevieri, care permite o rapiditate egală cu vorbirea.

Piepteni, perii de dinți, art. parf. îngrijirea gurii, săpunuri și parfumuri, le găsiți în cea mai asortată
Parfumerie „Müller“
ARAD, Piața A. Ianca

Vizitarea fabricii de zahăr

Duminecă la orele 9.30, un grup de patruzeci funcționari particulari sub conducerea dlui Aurel Dămăcuș au vizitat fabrica de zahăr din localitate.

Oaspeții au fost conduși peste tot de către dl. administrator Jarovsky, care le-a explicat în românește, diferitele procedee ce contribuie la obținerea zahărului.

Citiți și răspândiți „Timpul Provinciei”

SPORTURI

Programul pe 24 Oct. 1937.

Divizia Națională

Gloria-Vulturi, arbitru Keller, la tușă Oprea, Burdan. Arena Gloria, ora 15.30.

Divizia C

Olimpia-S. S. M. R. (Reșița), la tușă Daraj, Arena Olimpia, ora 11.

Categoria I.

Juventus-Titanus, arena Titanus, ora 15.30, arbitru Kalmar.

Unirea-Sparta, arena Caa, ora 15.30, arbitru Schneider.

Tricolor-Astra, arena Tricolor, ora 15.45, arbitru Palfy.

Transilvania-Hakoah, arena Tricolor, ora 14, arbitru Czéka.

Amicale:

Banatul-Gloria comb., arena Banatul, ora 16, arbitru Kalmar.

Aleasă Cat. II-Sga comb., arena Gloria, ora 13.30, arbitru Vășian.

Juniorii:

Caa-Astra, arena Caa, ora 9.20, arbitru Ardelean Ilie.

Titanus-Tricolor, arena Titanus, ora 10.30, arbitru Ugrin.

Transilvania-Amefa, arena Tricolor, ora 10, arbitru Mărienuț.

Olimpia-Sga, arena Olimpia, 9.15, arbitru Hustig.

Gloria-Unirea, arena Gloria, ora 10, arbitru Adamovici.

Hakoah-Intelegerea, arena Caa, ora 11.15, arbitru Tomi.

Fortuna-Usa, arena Unirea, ora 14, arbitru Milincovici.

Goal-geterii în campionatul juniorilor

26 puncte.

Mărienuț (Gloria).

15 puncte.

Huzur (Astra), Pinter (Amefa).

13 puncte.

Nicu (Gloria).

12 puncte.

Codrean (Gloria) Dragoș (Olimp.)

8 puncte.

Rățiu (Astra).

7 puncte.

Zaab, Henegar (Gloria), Kiss (Unirea), Hegybery (Olimpia).

6 puncte.

Grada (Astra).

5 puncte.

Docmanov, Lucuța, Paul (Astra), Vagosy, Kurupkik (Intelegerea), Bakos, Börötz (Unirea), Șimăndan (USA).

4 puncte.

Rician (USA), Cociuba (Astra) Donschitz, Mladin (CAA), Erdey (SGA), Hevezi (Hacoah), Kiss (Fortuna), Dalaky (Intelegerea).

3 puncte.

Măndruș (SGA), Buray, Sereș (Tricolor), Toth (Olimpia), Varga (Unirea), Tirsin (USA), Drommer, Horvath (Titanus), Bucșa (Olimpia), Oroian (Gloria), Crăciun (Transilvania).

2 puncte.

Mocuța (Olimpia) Gyarmati Preisz (Amefa) Vangel (USA) Luca (Gloria), Drecin (Astra), Tensarosi (Inteleg.), Popovici Palaty Bur-

Vopsiși și curățiți hainele la firma

los (Unirea), Filipaș, Nagy (Amefa), Graur, Palinkas, Grünfeld (Fortuna), Spănu (Tricolor), Cismar, Prasz, Barbu (SGA), Raț (Transilvania), Ujj (Unirea), Erky (CAA), Mygert (Tricolor).

1 punct.

Mezei Crișan (USA), Tipei (Amefa), Hoțăran, Kolonpaky, Adoc (Gloria), Regner III, Suky Feider Pinte, Knapp (CAA) Nagy Sany (SGA), Horváthi (Transilvania), Boros (Fortuna), Silágy, Mocuța Botău, Teoreanu (Transilvania), Tamás Minye (Amefa), Varadi, Vespény, Sárközi (Intelegerea), Lenhardt Dekorky Friez (Titanus) Zegheny Szénási Anti (Olimpia), Barta, Gergy, Zukor (Hakoah), Samu II, Maurer (Tricolor), Jiva (Transilvania), Weisz (Hakoah).

Clasamentul

Gloria	8	7	0	1	72	10	14
Astra	8	6	2	0	50	11	14
Olimpia	7	6	0	1	35	10	12
Unirea	8	4	2	2	28	22	10
Amefa	8	4	0	4	29	17	8
CAA	7	3	2	2	17	18	8
Intelegerea	8	3	1	4	18	22	7
USA	8	2	2	4	17	21	6
Fortuna	6	1	3	2	12	13	5
Transilvania	8	1	3	4	11	28	5
SGA	7	2	0	5	14	29	4
Hakoah	7	2	0	5	10	41	4
Tricolor	7	2	0	5	12	69	4
Titanus	7	1	1	5	13	24	3

Camera de Muncă Arad Nr. 6819-1937.

Convocare

Noi, Victor Moșoiu Președintele Camerei de Muncă din Arad, în baza dreptului ce ne conferă art. 167 din legea p. înfiinșarea consiliului superior economic și organizarea Camerelor profesionale, convocăm în sesiune ordinară pe toți domnii consilieri ai Camerei de muncă din Arad pe ziua de 31 Octomvrie 1937 orele 9 a. m. în localul Camerei de muncă din Arad, Bul. Reg. Ferdinand Nr. 1-3.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței.
2. Cefirea și verificarea procesului verbal al ședinței anterioare.
3. Raportul președintelui.
4. Anulări și deschideri de credite.
5. Vânzare și cumpărare de imobile.
6. Delegări în diferite consilii și comisii.
7. Numiri de funcționari la Cameră.
8. Diverse.

Arad, la 19 Oct. 1937.

Președinte
ss. Moșoiu Victor,
Secretar
ss. Dr. Vladislav C.

S'a deschis depozitul de lemne de foc

„Reclam“

Locul cel mai eficient de cumpărare. — Arad Calea Șaguna 12-14.

HOSPODAR

Scăpați apoi de orice griji

Prăvălia: Str. Eminescu — Uzina: Str. Stroiescu 13.

Excursia funcționarilor particulari la Timișoara

ARAD. — În legătură cu excursia funcționarilor particulari la Timișoara organizată de Camera de muncă, în cadrul căreia vor fi vizitate câteva fabrici primim următoarele:

Excursia va avea loc Marți 26 Oct

Participanții vor fi în gara Arad la orele 7.30 dimineața, unde vor avea un serviciu de informații condus de dl Varlași secretarul seției și unde vor primi bonuri, bilete de tren etc.

Membrii camerei vor plăti Lei 25, iar oaspeții Lei 100 de persoană.

Vor fi vizitate:

1. Industria Lănei S. A.
2. Fabrica „Turul“
3. Fabrica de bere.

Masa se va lua la căminul de ucenici, pe care îl vor vizita cu această ocazie.

După masă urmează a fi vizitate:

1. Fabrica de chibrituri.
2. Fabrica „Dura“

Peste tot în Timișoara excursioniștii vor avea la dispoziție tramvai electric.

Infoarcerea se va face pe la orele 7 seara.

Bonurile pentru participare se pot deja ridica dela camera de muncă secția funcționarilor particulari.

Eroii neamului

La Alba-Iulia — au fost pomeniți eroii Horia, Cloșca și Crișan, în fața monumentului lor — s'a plecat M. Sa Regele urmaș strălucit ca să-le desăvârșiască opera.

Vremea nu-i poate șterge din amintire noastră, ci — dimpotrivă — ni-i apropie și mai mult, cu idealurile ce le-au însușit viața și acțiunea aducătoare de moarte năpraznică.

Horia, Cloșca și Crișan străjuesc din mormânt la destinaie acestui ne-am și ne îndeamnă să urmărim pilda vieții lor de martiri desinteresate. În clipele solemne când le pomenim numele, se ridică din veșnicie și ne îmbrățișează țara mărită, poporul pe care l-au iubit mult.

Ne povățuiesc mereu să ne ridicăm la înălțimea purității care le-a sfințit opera făcându-o nemuritoare.

Noi, avem sacra datorie ca să le cinstim amintirea prin gânduri și fapte vrednice de prețuirea lor; prin jertfe și uitarea ori căror ambiții personale, tragice irosiri de energii, fiind mai întotdeauna aceste trecătoare patimi.

Revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan rămâne un moment epocal în istoria națională.

Numai noi, urmașii, îi putem umbri strălucirea, dacă vom dezerta din lupta de emancipare începută de ei.

Ea trebuie continuată, spre binele neamului.

Din nou situația impiegatilor dela CFR. desigur

Fiecare din D-vs cititori ați văzut desigur pe peronul stației Arad pe dnii aceia cu șapca roșie care se numesc: Impiegați de mișcare. Frumos uniformizați, mai ales cu mantalele cele noi, însă se zice că postavul mantalei, e de cea mai bună calitate plătit cu șapte sute cinci zeci lei metrul. La fiecare impegat s'a distribuit 2,60 metri pentru confecționarea mantalei în sumă de lei 1950 care s'a reținut în aproximativ 5-6 rate lunare din salariul lor. Oare în piață acel postav cât costă metrul? Dar la data când s'a distribuit, adică în Decembrie 1936, Ianuarie 1937 tot atât i-a fost prețul? În magazinele cele mai mari din București, Iași, Cernăuți, Timișoara și Arad acelaș postav s'a vândut metrul la prețul de cca lei 500 cel mult. Acum dacă multiplicăm suma la 2000 impegat de mișcare ne putem închipui cât face! Nu mai vorbim de postavul dela haina uniformei: 450 lei metrul și după 5-6 ori călcate s'au lustruit complet, și care bine înțeles s'a desfășurat în aceeaș cantitate.

Oare ce va fi fost la cei cca 30.000 ceferiști care a început să fie echipați în surdină ca: acari, frânari manevranți, conducători, șef de tren etc. Ne vom închipui căci postavul la plată reținut prin listă va fi de foarte bună calitate..

Dar să revenim asupra concediilor de odihnă, ale personalului de exploatare; Frânari temporali (angajați cu ziua) pentru suma de 70 lei apoi se trimit câte 10 zile în concediu de odihnă în serii de câte 20-30 probabil crezând că vor fi câștigat prea mult! După ce faci cu ei școală, îl înveți pentru serviciul de frânar, apoi îi arunci pe uliță când vrei? Oare nu s'ar putea ca actualii frânari bugetari extrem de obosiți să meargă ei câteva zile în concediu pe serii, fiindcă de cei 70 lei plătiți auxiliarelor ar beneficia tot CFR.? Sau numai degeaba prevede statutul cfr. acestea. Vin apoi manevranții, acari, frânarii, nu mai vorbim de conducătorii de tren șefii de tren care nici nu știu ce e acel concediu de odihnă! Turnusul personalului de tren e supra încărcat de mult, trenuri foarte multe în circulație, afară de programul minimal astfel că de multe ori nici nu le dă timpul de odihnă necesar ca, să-și recapete forțe noi să poată face cel puțin fața zilei de mâine. Astfel îi pânzăște Tuberculoza.

În numerile cele mai noi ale Monitorului oficial scrie: Repetând statutul cfr pentru a treia nouă: că se va acorda 30 zile concediu de odihnă: 15 zile concediu de interese, plătitte toate. Nu se gândește nimeni ce va să zică un im-

piegat de mișcare surme complet după un serviciu 24 de ore pe linie princip sau chiar vișinale cu o circulație extrem de încordată. I acolo unde șefii de gară și pe impegatul de mișcare casier de bilete, magazinei mărfuri? Dar casierii de lete la bagaj să-i mai puie faci și 24 ore de serviciu Oare unde ajungem dacă liniile principale stănesc și se istovesc complet? nenorocii aceia de manevranți cum e în Arad, care nu mai satură făcând 24 ore, e cazul dela bagaje, fără a rețea fără niciun acoperiș? ne iarna, frigul nu iartă, și cât de bine să fie cineva brăcat, dar gândiți-vă la 25 re de serviciu. Apoi răsăderea lor?

Surmenându-se din zi în zi ce va fi oare cu viața săturului călător? Dar cu averii Statului? Accidentele după le citiți cazul Ciucea-Pre (Cluj) atât de costisitoare vieți omeniești și fabuloase me de bani, se mai poate afla oare când personalul este extenuat de oboseală? Se poate conta pe ei? Cei ce leargă după economii la i să răspundă? Și mai ales se trezează nișel din soroc lența ce i-a cuprins.

Oare Domnului Președintelui Consiliului de administrație cfr, Domnul general Ion Mihail care, știm, are de multă bunăvoință și suflet pentru cei mici, i s'au adus cunoștință de cei în drept relatate mai sus?

Congresul comercior din Ardeal și Banat

ARAD. Duminică 24 Oct. c. orele 11 a. m. va avea la sediul corporației comercior din B-dul Regina Maria congresul anual al comercior din Ardeal și Banat ordinea de zi figurează o de chestiuni de-o importanță vărsitoare pentru viața comercială.

S. Márta

croitorie engleză, franceză. Stofe mare asortiment. Prețuri foarte eficiente. ARAD, Str. Meșian

Monitorul Oficial d Luni 18 Octombrie public crețul regal prin care se tesc de taxe vamale tax 12 la sută ad-valorem și zilul pe lux și cifra de o serie de materii prin semifabricate. Textul decretului regal publicat în numărul 73 data de 16 Octombrie c